

กิตติกรรมประกาศ

มวลการสรรเสริญทั้งมวลเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ขอความสันติจงมีแด่ท่านนบีมุหัมมัด ﷺ ผู้เปี่ยมด้วยจริยธรรมอันสูงส่งและเป็นแบบอย่างแก่มวลมนุษยชาติ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการอนุমติและความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบรรดาคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาเดร์ สะอะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจทาน ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่งจนสำเร็จสมบูรณ์

คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ กาเรินา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาเดร์ สะอะ ดร. อิสมาแอ กาเต๊ะ และ ดร. อิบรอเฮม เต๊ะแห่ ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ดร. สุวรรณีย์ หลังปูเตะ ดร. เกตุ อัสมิมานะ ดร. สราวุธ สายทอง ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ผู้สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัดนัน สือแม ดร. มุฮัมมัด วาเล็ง และ ดร. ซอฮิบูลบะห์รี บินโมง ที่ได้ให้ข้อมูลในการวิจัยและท่านอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

คุณลาเตะ ลูโบะเต็ง (รอฮิมมาฮุลลอฮฺ.) และคุณการิมะ ลูโบะเต็ง บิดามารดาของผู้วิจัย และทุกคนในครอบครัวที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษามาโดยตลอด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้สนับสนุนให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

อัมมัด ลูโบะเต็ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
المستخلص	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
สารบัญ	(12)
สารบัญตาราง	(15)
สารบัญภาพประกอบ	(15)
ตารางปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย	(16)
ตารางปริวรรตพยัญชนะอาหรับ-ไทย	(18)
ตารางปริวรรตอักษรอาหรับ-อังกฤษ	(20)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	27
1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	27
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	31
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย	32
1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	33
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาอาหรับ	34
2.1 ความหมายและความสำคัญของภาษาอาหรับ	34
2.1.1 ความเป็นมาของภาษาอาหรับ	34
2.1.2 ความสำคัญของภาษาอาหรับ	35
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอน	39
2.2.1 เป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนการสอนภาษาอาหรับ	39
2.2.2 เนื้อหาด้านภาษาและทักษะทางภาษาอาหรับ	41
2.2.3 วิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอาหรับ	42
2.3 สื่อการเรียนการสอน	54
2.3.1 ความหมายสื่อการเรียนการสอน	54
2.3.2 คุณค่าสื่อการเรียนการสอน	55

สารบัญ(ต่อ)	หน้า
2.3.3 ประเภทของสื่อการสอน	56
2.3.4 ความสำคัญของสื่อการสอน	63
บทที่ 3 ความเป็นมาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส	65
3.1 ประวัติพื้นที่อำเภोजะแนะ	65
3.1.1 ข้อมูลทั่วไป	65
3.1.2 ประวัติความเป็นมา	66
3.2 ความเป็นมาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา)	68
3.2.1 ความหมายของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	68
3.2.2 ความเป็นมาและความสำคัญศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	70
3.2.3 รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	71
3.2.4 งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนศูนย์การศึกษาอิสลาม	72
3.2.5 หลักสูตรการเรียนการสอนศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา)	73
3.2.6 ความเป็นมาการจัดการเรียนการสอนศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา)	82
3.2.7 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ	83
บทที่ 4 สภาพและปัญหาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส	91
4.1 สภาพการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส	91
4.1.1 ด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบการเรียนการสอน	91
4.1.2 ด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน	95
4.1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	104
4.2 สภาพปัญหาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จะแนะ จังหวัดนราธิวาส	107
4.2.1 ด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบการเรียนการสอน	107
4.2.2 ด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน	112
4.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	120

สารบัญ(ต่อ)	หน้า
4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับในศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	124
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
5.1 สรุปผลการวิจัย	129
5.1.1 สภาพการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	129
5.1.2 สภาพปัญหาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	129
5.1.3 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับ	130
5.2 อภิปรายผล	130
5.2.1 สภาพการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	130
5.2.2 สภาพปัญหาการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	132
5.2.3 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับในศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	136
5.3 ข้อเสนอแนะ	139
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย	139
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	140
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	148
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	149
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	157
ภาคผนวก ค รายนามผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	169
ภาคผนวก ง รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	171
ภาคผนวก จ นิพนธ์ต้นฉบับ	174
ประวัติผู้เขียน	191

สารบัญรายการตาราง	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนศูนย์ฯ และประชากรครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดীগา) ในอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	83
ตารางที่ 4.1 รูปแบบการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดীগา) อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	99

สารบัญรายการภาพประกอบ

แผนภูมิที่ 1.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	29
รูปภาพ 3.1 แผนที่อำเภอจะแนะ	65

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางเปรียบเทียบอักษร อาหรับ-ไทย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บ่า	บ
ع	ฮัมชะฮฺ	อ (อ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จ ในกรณีตัวสะกด)
ح	ฮ่า	ห
خ	ค่อ	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	ร่อ	ร
ز	ซ่า	ซ
س	ซีน	ส
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอ	ฏ
ظ	ซอ	ซ
ع	อัยนุ	อ
غ	ฆอยนุ	ฆ

ف	ฟาอ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาอ์	ฮ (ในกรณีตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาว	ว
ي	ยาอ์	ย
ـَ (الفتحة)	ฟัตหะฮฺ	ะ (ในกรณีที่ตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม) ะ , -าะ (อ์ ในกรณีที่ตัวสะกด) (ละสระในบางกรณี เช่น อลี บนี)
ـِ (الكسرة)	กัศเราะฮฺ	ะ
ـُ (الضمة)	มูอัมมะฮฺ	ุ
(الفتحة الممدودة)		-า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา รอบ)
(الكسرة الممدودة)		ะ
(الضمة الممدودة)		ุ
ال - الشمسية		อ - ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำ ต่อไป เช่น อัดดีน อัมมูน
ال - القمرية		อัล ตามด้วยคำต่อไปโดยไม่ต้องเว้น วรรค เช่น อัลกุรอาน อัลลอฮฺ อัลอิสลาม

ตารางเปรียบเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา ฉบับปรับปรุง 2558

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ء , آ	อะลีฟ/ ฮัมซะฮฺ	อ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ ฮ์ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
ب	บอ์	บ
ت	ตอ์	ต
ن	ซาอ์	ซ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ฮาอ์	ฮ
خ	คออ์	ค
د	ดอล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	รออ์	ร
ز	ซัย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มุซา อีซา ยาซีน เป็นต้น
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏออ์	ฏ
ظ	ศออ์	ศ
ع	อัยน	อ
غ	ฮัยน	ฮ
ف	ฟาอ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮ่าฮ์	ฮ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ ฮ์ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
و	วาว	ว
ي	ยาฮ์	ย
الفتحة	อัลฟัตฮะฮฺ อ่านสระข้างบน	◌َ (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ฯ) ะ, -ะะ อี ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระในบาง กรณี เช่น อะลี บะนี ฯ)
الكسرة	อัลกัศเราะฮฺ อ่านสระข้างล่าง	◌ِ
الضمة	อัฎฎุมมะฮฺ อ่านสระข้างหน้า	◌ُ
الفتحة الممدودة	อัลฟัตฮะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	◌َ (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ฯ)
الكسرة الممدودة	อัลกัศเราะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	◌ِ
الضمة الممدودة	อัฎฎุมมะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	◌ُ
ال-الشمسية	อลีฟ ลาม อัซซิมชียะฮฺ	อัล-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น อัคดีน อัฎฎูกัน ฯ
ال-القمرية	อะลีฟ ลาม อัลเกาะมะรียะฮฺ	อัล ตามด้วยคำต่อไปโดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น อัลกุรอาน อัลลอฮฺ อัลอิสลาม ฯ
ة	ต่าฮ์มัรบูฎะฮฺ	ฮ์ เป็นเสียงเดียวกับ ฮฺ กรณีอ่านหยุดเป็นเสียง ฮ์ กรณีอ่านต่อเนื่องเป็นเสียง ต
ي	ยาฮ์ มุค็อฟพะพะฮฺ	อ่านและสะกดตามการเขียน เช่น ฟี
ي	ยาฮ์ นิสบะฮฺ หรือ ยาฮ์ มุซัดตะฮฺ	สะกดยาฮ์สองตัว เช่น ยยะ อัซซาฟีอียะฮฺ

ตารางเทียบพยัญชนะอาหรับ-อังกฤษ

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมซะฮฺ	a, i, u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	ญีม	j
ح	ฮ่า	h
خ	คอ	kh
د	ดาล	d
ذ	ซาล	dh
ر	รอ	r
ز	ซาล	z
س	ซีน	s
ش	ซีน	sh
ص	ศอด	s
ض	ฎอด	d
ط	ฏอ	tt
ظ	ซอ	z
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh
ف	ฟา	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k
ل	ลาม	l
م	มีม	m

ن	นูน	n
ھ	ฮ่า	w
و	วาว	h
ي	ย่า	y

Prince of Songkla University
Pattani Campus